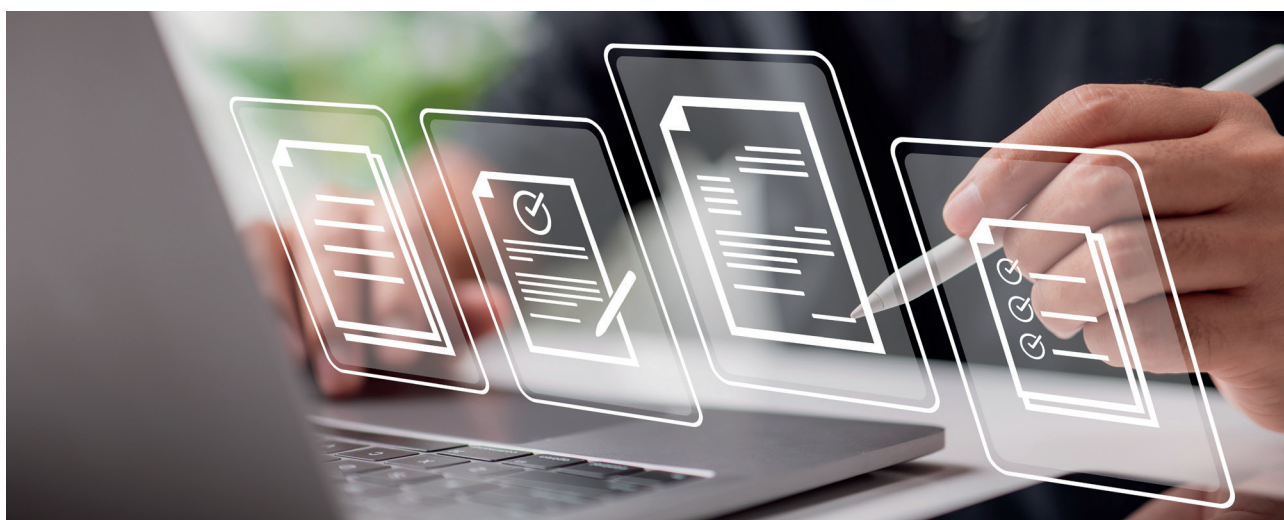

Samorealizacja w cyfrowym świecie

– Aplikacja taka jak Odznaka+ jest w Polsce niezbędna, ale najpierw musimy stworzyć ekosystem mikroświadczeń cyfrowych – mówi w rozmowie z „Domeną” Michał Nowakowski, ekspert Instytutu Badań Edukacyjnych (IBE) i pomysłodawca aplikacji Odznaka+.

Michał Nowakowski

ekspert IBE, lider projektu ZSK 4 w IBE
i twórca systemu Odznaka+

■ **Redakcja:** Rozwój technologiczny, zmieniające się wymogi rynku pracy oraz przemiany w świecie edukacji sprawiły, że w Polsce coraz więcej mówi się o mikroświadzeniach. Dla wielu osób termin ten brzmi obco...

■ **Michał Nowakowski:** Idea mikroświadczeń jest znacznie starsza niż samo pojęcie, wywodzi się ze średniowiecza. Cechy rzemieślnicze w Europie zaczęły powstawać mniej więcej w połowie XII w. Jak pamiętamy z historii, były miejskimi organizacjami zrzeszającymi przedstawicieli danego zawodu. Cechy pozwalały między innymi na kontrolę jakości wyrobów rzemieślniczych, pilnowały interesów zarówno wytwórców, jak i kupujących, a także tworzyły system kwalifikacji zawodowych. Zdobyć świadectwo kolejno: ucznia, czeladnika, brata, podstarzego i cechmistrza poświadczало osiągnięcie określonego stopnia umiejętności oraz wiedzy w danym zawodzie. Stanowiło to gwarancję wysokiej jakości wyrobów i przyczyniało się do renomy rze-

mieślnika, a także motywowało poszczególnych wytwórców do doskonalenia zawodowego, ponieważ im wyższy stopień kwalifikacji zawodowej, tym większa renoma i większe zaufanie klientów.

I tu wracamy do mikroświadczeń, które w dużym stopniu tym właśnie są – potwierdzeniem, że dana osoba posiada pewne konkretne umiejętności oraz wiedzę w tej czy innej dziedzinie. Stanowi to gwarancję, że on czy ona rzeczywiście umie to, co zostało poświadczane, dzięki czemu np. potencjalny pracodawca ma na jego lub jej temat bardzo cenną informację. Same mikroświadczenia, niekoniecznie cyfrowe, to żadna nowość – funkcjonują one w wielu krajach już

od bardzo dawna. Weźmy przykład USA, gdzie wydano już wiele milionów poświadczeń i mikropoświadczeń, zarówno w szkołach średnich, na uczelniach wyższych, w organizacjach udostępniających kursy online, jak i w instytucjach biznesowych, niezwiązanych z edukacją. Działa tam organizacja Credential Engine, która gromadzi informacje na temat wszystkich poświadczeń i mikropoświadczeń wydawanych w całym kraju, porządkuje je według jasno określonych, spójnych kryteriów, co umożliwia chętnym np. jak najlepsze zaplanowanie ścieżki edukacyjnej. W wielu krajach mikropoświadzenia rozwijają się bardzo prędko i to w najróżniejszych kontekstach, nie tylko edukacyjnym.

■ W jakich obszarach mogą być przydatne?

■ Jedną z najważniejszych zalet mikropoświadczeń jest ich uniwersalny charakter. Mikropoświadzenia znajdują zastosowanie w każdej dziedzinie życia edukacyjno-zawodowego, są przydatne zarówno dla osób, które chodzą do szkoły, jak i dla studentów, dorosłych – zarówno aktywnych zawodowo, jak i emerytów. Ludzie będący na różnych etapach życia mogą mieć potrzebę czy chęć poświadczenia swoich umiejętności w danej dziedzinie. Przykładowo, osoby, które biorą udział w konferencjach naukowych czy innych wydarzeniach edukacyjnych jako słuchacze, wychodzą z nich z dużą porcją nowych, cennych informacji – dzięki mikropoświadzeniom będzie można to udowodnić. To również szansa dla osób, które pracują na określonym stanowisku, jednak w rzeczywistości wykonują także inne zadania czy dla tych, które ukończyły studia i choć nie obroniły pracy magisterskiej, to posiadają wiedzę oraz umiejętności absolwenta danego kierunku. Nie mogą jednak tego potwierdzić, chyba że skorzystają z możliwości, jakie dają mikropoświadzenia.

Co więcej, poświadczany nie musi być konieczny efekt uczenia się, potwierdzenie umiejętności przydatnej w zawodzie, poświadzenie sprawności w działaniu, również zupełnie niezwiązanym z edukacją czy pracą, a np. z uprawianym sportem czy hobby. Szczególną wartość mikropoświadczeń widziałbym w tym, że mogą one pokazać daną osobę taką, jaką ona naprawdę jest – co umie, co musiała zrobić, aby się tego nauczyć, czym się pasjonuje, jakie ma osiągnięcia itd. Pozwalają one na wyróżnienie się z tłumu innych osób posiadających taki sam dyplom i podobne doświadczenie zawodowe. Stanowią też doskonałą motywację do nieustannego rozwoju.

■ IBE promuje cyfrowe poświadzenia....

■ Upowszechnienie cyfrowej formy mikropoświadczeń jest nieuniknione w dzisiejszej, przesiąkniętej nowymi technologiami rzeczywistości. Umiejętność ich wykorzystywania w różnych dziedzinach życia staje się warunkiem odnalezienia się we współczesnym świecie. Na co dzień korzystamy z bankowości elektronicznej, portalu e-pacjenta, dzienników elektronicznych w szkołach, posługujemy się e-dowodami, biletami elektronicznymi, odbywamy spotkania

służbowe online, oglądamy seriale za pośrednictwem platform streamingowych itd. Ten zwrot dotyczy również edukacji, w której konieczne jest stosowanie nowych rozwiązań, uwzględniających potrzeby osób uczących się, wymagania rynku pracy oraz uwarunkowania społeczno-cywilizacyjne.

Cyfryzacja mikropoświadczeń to krok nie tylko ułatwiający ich zdobywanie oraz wykorzystywanie, np. podczas rekrutacji do pracy czy planowania ścieżki rozwoju. To również odpowiedź na wymogi otaczającego nas świata. W wielu krajach cyfrowe mikropoświadzenia funkcjonują i udoskonalane są systemy, które pozwalają się nimi posługiwać, np. międzynarodowy standard do wydawania cyfrowych odznak Open Badges. Jego renoma, będąca gwarancją bezpieczeństwa oraz uznania wydawanych w nim mikropoświadczeń na całym świecie, przekonała twórców aplikacji Odznaka+, by to on stanowił naszą technologiczną bazę.

■ Odznaka+ to pierwsza polska aplikacja służąca do wydawania, zdobywania i gromadzenia cyfrowych odznak. Na jakim etapie są prace nad nią?

■ Aplikacja jest testowana przez instytucje pełniące funkcję wydawców odznak. System został udostępniony przedstawicielom firm prywatnych, uczelni, szkół średnich, organizacji pozarządowych, instytucji certyfikujących, ogólnopolskich związków sportowych i klubów sportowych. W kolejnych działaniach towarzyszy nam coraz więcej podmiotów, których opinie i uwagi są dla nas bezcenne i pozwalają udoskonalać działanie aplikacji. Przykładem jest udział PTI – stowarzyszenie bardzo aktywnie działa w pilotażu i może pochwalić się wydaniem wielu cyfrowych certyfikatów. Zebraliśmy uwagi dotyczące funkcjonowania aplikacji, co pomogło uczynić ją jeszcze bardziej przyjazną dla wszystkich użytkowników, zarówno wydawców, posiadaczy odznak, jak i odbiorców. Większość sugestii wprowadzono w życie, dzięki czemu prostsza i silniejsza stała się np. kontrola rodziców oraz opiekunów nad korzystaniem z systemu przez ich dzieci. Podmioty wydały wiele odznak o najwyższej jakości, na co kładziemy szczególny nacisk – chodzi o to, by każde wydawane w naszej aplikacji cyfrowe mikropoświadzenie stanowiło jakość samą w sobie.

Prowadzimy również różnego typu prace związane z upowszechnianiem idei cyfrowych mikropoświadczeń w Polsce oraz informujemy o wdrażaniu aplikacji Odznaka+. Wielkim wyróżnieniem było dla nas zdobycie tytułu „Marka Przyszłości” podczas Forum Inteligentnego Rozwoju w 2022 r. W kolejnych miesiącach będziemy kontynuować działania edukacyjno-promocyjne i testowanie aplikacji we współpracy z coraz liczniejszą grupą podmiotów. Nasze dotychczasowe badania pokazały, że zakres oddziaływania stworzonego przez nas narzędzia jest znacznie szerszy niż zakładaliśmy. Musimy stworzyć sprawnie działające środowisko bazujące na ścisłej współpracy wielu podmiotów i nieustannie udoskonalanym zapleczu technologicznym. Pracujemy nad tym, by już wkrótce Odznaka+ funkcjonowała właśnie w takim ekosystemie.